

ΟΜΙΛΙΑ

στό εὐαγγελικό ανάγνωσμα τῆς Κυρ. μετά τὰ Φῶτα (Ματθ.4,12-17).
ὑπό τοῦ
πρωτ/ρου π.Λάμπρου Χ. Τσιάρα,
προϊστ/νου τοῦ ἱ. Μητρ/κοῦ ναοῦ ἁγ. Ἀθανασίου Ἰωαννίνων.

Ἀγαπητοὶ ἀδελφοί

Δόξα σὸν Τριαδικό Θεό, πού μᾶς ἀξίωσε νά ἐορτάσουμε ἀκόμα μιὰ φορά τίς δύο μεγάλες ἐορτές τῆς Ἐκκλησίας μας: τὴν ἐορτὴ τῶν Γενεθλίων τοῦ Χριστοῦ καί τὴν ἐορτὴ τῆς Ἐπιφανείας αὐτοῦ. Στὴν πρώτη ἐορτὴ εἶδαμε τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ «*νήπιον ἐν φάτῃ*», «*τιθηνούμενον καὶ γαλακτοτροφούμενον*». Στὴ δεύτερη τὸν εἶδαμε «*βαπτιζόμενον ἐν Ἰορδάνῃ*» ὑπὸ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου. Στὴν πρώτη εἶδαμε κι ἀκούσαμε ἀγγέλους μετὰ ποιμένων νά τὸν δοξολογοῦν, καί, ἀκόμα, εἶδαμε μάγους «*ἀπὸ ἀνατολῶν*» νά πέφτουν καί νά τὸν προσκυνοῦν. Στὴ δεύτερη ἀκούσαμε τὴν φωνὴ τοῦ «*ἀνάρχου Γεννήτορος*» ἐξ οὐρανοῦ, νά «*προσμαρτυρεῖ*» ὀνομάζουσα τὸν βαπτιζόμενον υἱὸν τοῦ ἀγαπητόν, κι εἶδαμε καί τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο νά κατέρχεται «*ἐν εἴδει περισσεῶς*» ἐπ' αὐτόν καί νά βεβαιώνει τὸ «*ἀσφαλές*» τοῦ Πατρικοῦ λόγου.

Μετά τὴν Βάπτισή καί τὴν ἐπίσημη ἐπιβεβαίωσή του ὡς Μεσσία καί Σωτῆρα τῶν ἀνθρώπων, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀποσύρθηκε στὴν ἔρημο. Ἐκεῖ, νήστεψε καί προσευχήθηκε ἐπὶ σαράντα ἡμέρες καί κατήσχυε τὸ πνεῦμα τῆς πονηρίας, πού ἐπιχείρησε νά τὸν «*ἐκπειράσει*»... Ἐπιστρέφοντας ἀπὸ τὴν ἔρημο, ἔκρινε ὅτι ἡ ὥρα νά ἀρχίσει τὸ ἔργο του εἶχε φτάσει. Γιὰ τὸ πῶς ἄρχισε ἡ δημόσια δράση τοῦ Ἰησοῦ, μᾶς λέει τὸ Εὐαγγέλιο τῆς Κυριακῆς μετὰ τὰ Φῶτα: «*Ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν...*». Ὁ Ἰωάννης ἦταν ὁ λύχνος πού προετοίμασε τὴν ἔλευση τοῦ φωτός: τὸ ἀστέρι τὸ πρωινό, πού προεμήνυσε τὴν ἀνατολὴ τοῦ νοητοῦ Ἡλίου. Ὅταν ὁ Ἥλιος ἦλθε, καί τὸ «*ἀληθινὸν φῶς ἐπεφάνη*», ὁ λύχνος ἔσβησε, ἀποσύρθηκε ἀπὸ τὸ προσκῆνιο, ὑποδεικνύοντας τὸν «*ἐρχόμενον*», ὡς τὸν «*ἀμνὸν τοῦ Θεοῦ*». Ὁ Ἰωάννης «*παρεδόθη*», λέγει ὁ Εὐαγγελιστής. Ἔτσι εἶναι. Οἱ ἅγιοι δὲν καταζητοῦνται καί δὲν συλλαμβάνονται ὅπως οἱ κακοποιοί, ἀλλὰ παραδίδονται μὲ παρρησία καί δὲν προβάλλουν ἀντίσταση. Βεβαίως δὲν ἐπιζητοῦν τὸ μαρτύριο, ἀλλὰ, ὅταν χρειασθεῖ, δὲν τὸ ἀποφεύγουν: τὸ σηκώνουν μὲ τὴν χάρη τοῦ Θεοῦ, καί, ὡς καλοὶ ἀθλητές, στεφανοῦνται καί δοξάζονται... Ἡ παράδοση λοιπὸν τοῦ Ἰωάννη σήμανε τὴν ἔναρξή τῆς δράσεως τοῦ Ἰησοῦ.

«*Ανεχώρησε*» λοιπόν ὁ Ἰησοῦς «*εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ καταλιπὼν τὴν Ναζαρέτ ἐλθὼν κατώκησεν εἰς Καπερναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν ἐν ὁρίοις Ζαβουλῶν καὶ Νεφθαλεὶμ*». Ὁ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος συμπληρῶνει ἐδῶ, ὅτι ἡ μετοίκηση τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τὴν Ἰουδαία στὴ Γαλιλαία ἐπαληθεύει τὴν σχετικὴ προφητεία τοῦ Ἠσαΐα, ποῦ ἔλεγε, ὅτι ἡ Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, ὁ λαὸς ἐκεῖνος, ποῦ ζοῦσε στὸ σκοτάδι τῆς ἀγνοίας καὶ τῆς ἀπιστίας, θὰ ἰδεῖ μεγάλο φῶς· καὶ σ' ἐκείνους ποῦ εἶναι στὴ χῶρα καὶ στὴ σκιά τοῦ θανάτου, φῶς θὰ ἀνατεῖλει σέ αὐτούς.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἔχει λόγους, ποῦ ἀφήνει τὸ ἐθνικὸ καὶ θρησκευτικὸ κέντρο τῆς Ἰουδαίας, τὴν Ἱερουσαλήμ, κι ἔρχεται στὴν περιφέρεια, καὶ κάνει κέντρο τῆς δράσεώς του τὴν Καπερναοὺμ, πόλη πολυάνθρωπη καί... πολυπολιτισμική. Δέν ἦταν ἡ ὥρα νὰ δραστηριοποιηθεῖ στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ νὰ ῥθει σέ μιά πρόωρη σύγκρουση μὲ τὴν θρησκευτικὴ ἡγεσία τῶν Ἑβραίων, ἡ ὁποία ἔδειξε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τίς ἐχθρικές διαθέσεις ποῦ εἶχε ἐναντίον του. Ἀλλὰ καὶ στὴν Ναζαρέτ δέν θέλησε νὰ μείνει, γιατί ἤδη δοκίμασε τίς ἐναντίον του διαθέσεις τῶν συμπατριωτῶν του. Σέ αὐτούς εἶπε κάποτε τὸ γνωστὸ· ὅτι δηλ. κανένας προφήτης δέν εἶναι δεκτὸς στὸν τόπο του. (Ματθ. 5,7 | |Μᾶρκ.6,1 | |Λουκ.6,24 | |Ἰω.4,44)... Ἡ περιφέρεια τῆς Γαλιλαίας, τὴν ὁποία κατοικοῦσαν καὶ εἰδωλολάτρεις, ἦταν ὁ πιὸ κατάλληλος τόπος νὰ ἀρχίσει τὸ ἔργο του. Ἡ Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, ὅπως ὀνομάσθηκε, προσφερότανε γιὰ τὴν παγκοσμιότητα τοῦ χαρακτῆρα τοῦ Εὐαγγελίου, ἀφοῦ ὁ Μεσσίας δέν ἦρθε μόνο γιὰ τὸν λαὸ τοῦ Ἰσραὴλ, ἀλλ' ἦρθε νὰ γίνῃ «*φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν*» καὶ Σωτῆρας ὅλων τῶν ἀνθρώπων. Αὐτὸς ἦταν ὁ σημαντικὸς λόγος, ποῦ ὁ Ἰησοῦς ἐπέλεξε τὴν ἐπαρχία γιὰ ὀρμητήριό τῆς δράσεώς του. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ «*κόβει*» τὴν ἔπαρση τοῦ Ἰσραὴλ ὡς τοῦ ἐκλεκτοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ μοναδικοῦ τάχα κληρονόμου τῶν θείων ἐπαγγελιῶν. Καί, συνάμα, βγάζει τοὺς ἐθνικοὺς ἀπὸ τὴν περιφρόνηση καὶ τὴν ἀνυποληψία ποῦ τοὺς ἔδειχναν οἱ Ἑβραῖοι, καὶ τοὺς δίνει τὴ δυνατότητα νὰ ἐνσωματωθοῦν καὶ αὐτοὶ στὸν νέο λαὸ τοῦ Θεοῦ, νὰ γίνουν κι αὐτοὶ πολῖτες τῆς βασιλείας του. Εἶναι ἓνα ἄν ο ι γ μ α αὐτό, πρὸς τὸν ἐθνικὸ κόσμο.

«*Ἀπὸ τότε ἦρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν καὶ λέγειν: μετανοεῖτε· ἤγγικεν γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν*». Σ' ἐτοῦτα τὰ πρῶτα λόγια, ἀδελφοί, συνοψίζεται καὶ συγκεφαλαιώνεται ὅλο τὸ εὐαγγέλιο, ὅλο τὸ κήρυγμα τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ μετάνοια εἶναι προϋπόθεση γιὰ νὰ εἰσέλθῃ κανεὶς στὸ καθεστῶς τῆς βασιλείας, ἡ ὁποία «*ἤγγικεν*»· ἔχει ἔλθει· εἶν' ἐδῶ. Ἡ εἴσοδος στὴν βασιλεία εἶναι ταυτόσημη μὲ τὴν εἴσοδο στὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Λένε μερικοί· «*τὸ κήρυγμα εἶναι λόγια· ἐμεῖς δέν θέλουμε λόγια· ἔργα θέλουμε...*». Ἀλλὰ, ὑπάρχει ἔργο μεγαλύτερο ἀπ' αὐτό, ποῦ

ὁ Κύριος μᾶς ἀνέθεσε νά κάνουμε πρωτίστως, δηλ. νά κηρύττουμε «μετάνοιαν καί ἄφεσιν ἁμαρτιῶν»; Δέν ὑπάρχει. Ὅλα τὰ ἄλλα, ὅσα μπορούμε καί κάνουμε, χωρίς τὸ κήρυγμα τῆς μετάνοιας, δέν εἶναι τίποτα κι δέν ὠφελοῦν σέ τίποτα. Ὁ Χριστός μᾶς ὑπέδειξε ὁ ἴδιος τὴ σειρά, καί, πλέον ξέρουμε τί προηγεῖται καί τί ἔπεται. Ὁ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος κλείνει τὴν περικοπὴ ὡς ἐξῆς: «*Καὶ περιῆγεν - ὁ Ἰησοῦς - ὄλην τὴν Γαλιλαίαν διδασκῶν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεροπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν “ταλαιπωρίαν” ἐν τῷ λαῷ*». Οἱ ἐπικριτὲς μας θέλουν μόνο τὸ τρίτο: νά θεραπεύουμε δηλ. τίς ὑλικές ἀνάγκες τοῦ λαοῦ. Μόνο αὐτό! Ἄλλ' ἂν ἡ Ἐκκλησία περιορίσει τὸ ἔργο της σέ μιὰ καθαρὰ κοσμικὴ δραστηριότητα προνοιακοῦ χαρακτῆρα, χωρίς νά διδάσκει τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ καί νά κηρύττει τὴν μετάνοια καί τὴ σωτηρία, τότε παύει νά εἶναι Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ· θά εἶναι ἀπλῶς ἓνα ἴδρυμα φιλανθρωπικό...

Ἀδελφοί·

Ὁ τόπος στὸν ὁποῖο κατοικοῦμε, ἡ χώρα μας, ἔχει σήμερα κάποιες ὁμοιότητες μὲ τὴν «*Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν*». «*Λαοί, φυλαὶ καὶ γλῶσσαι*», ὅπως θά 'λεγε ὁ ὑμνωδός, κατοικοῦν νόμιμα ἢ παράνομα στὸν τόπο μας καί ζοῦν μαζί μας. Τοῦτο, ἂν δημιουργεῖ στὴν κοινωνία μας προβλήματα, ἐμεῖς οὔτε τὸν τρόπο ἔχουμε οὔτε τὴν ἀρμοδιότητα νά τὰ ἀντιμετωπίσουμε. Ὡστόσο ἐκεῖνο πού ἰδιαίτερώς μᾶς στεναχωρεῖ, εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι ἓνα μεγάλο μέρος τοῦ λαοῦ μας ἔχει δυστυχῶς, ἀπομακρυνθεῖ ἀπὸ τοὺς πνευματικούς θησαυρούς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ἀπὸ τὰ πατροπαράδοτα ἔθιμά μας, ἀπὸ τὴν ἱερὴ Παράδοση καί τὴ Λατρεία τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μας. Γίναμε ἐν πολλοῖς μιὰ... Γαλιλαία· ἓνας λαός... ἀνεόρταστος. Ναί· δέν ξέρουμε πῶς νά γιορτάσουμε· πῶς νά χαροῦμε· πῶς νά κοινωνοῦμε μεταξύ μας· πῶς νά ἀποδίδουμε «*τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ*». Τὸ νόημα τῆς ἀδελφосύνης καί τῆς ἀλληλεγγύης ὅλο καί ξεμακραίνει ἀπὸ μᾶς. Εἶναι ἀληθινὸ καί προσέξτε το: ἀπὸ τὸν τρόπο πού κανεὶς γιορτάζει τίς ἅγιες μέρες τῆς Ἐκκλησίας μας, φαίνεται κι ἂν ἔχει μέσα του ταπείνωση, καλωσύνη, Θεό... Ὅλα ἐτοῦτα ἔχουν τίς αἰτίες τους, μὲ πρώτη, ἴσως, τὴν δικὴ μας... ἀβελτηρία... Ὡστόσο, ὡς μαθητὲς τοῦ Χριστοῦ, ἔχουμε τὴν ἐντολὴ νά κηρύττουμε «*ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη*», καί νά καλοῦμε ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς ἀνθρώπους γύρω μας, νά γνωρίσουν τὸ «*φῶς τὸ ἀληθινόν*» καί νά εἰσέλθουν στὴν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, τὴν Ἐκκλησία· νά... «*ἐκκλησιασθοῦν*». Τοῦ Χριστοῦ εἶν' ὁ λόγος καί τὸν ἀκοῦμε σὸ Εὐαγγέλιο τῆς Κυριακῆς μετὰ τὰ Φῶτα: «*Μετανοεῖτε· ἤγγικε γάρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν*». Γένοιτο.